

BIOM

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

UDRUGA / ASSOCIATION

Udruga Biom, osnovana 2006. godine, jedna je od vodećih organizacija civilnog društva za zaštitu prirode u Hrvatskoj. Predstavnik smo Hrvatske u BirdLife International, najvećoj svjetskoj mreži za zaštitu ptica i prirode.

Bavimo se zaštitom divljih ptica te drugih vrsta i staništa, borbom protiv krivolova i drugih opasnosti za živi svijet, okupljamo zaljubljenike u prirodu, organiziramo volontiranja, educiramo mlade i odrasle, provodimo istraživanja te zagovaramo promjene koje pozitivno utječu na prirodu i okoliš.

Ukratko, misija Bioma je očuvati bioraznolikost zbog dobrobiti prirode i društva.

IMPRESSUM

Gligor Radečić/ Krešimir Mikulić / Iva Naglić Dolić/ Tena Miličević/ Tomislav Hudina/
Vedran Lucić/ Željka Rajković

Ured Udruge (abecednim redom)

Zdravko Budimir

Stručni suradnik

Ivan Budinski

Stručni savjetnik za zaštitu prirode

Petra Čulig

Stručna suradnica za zaštitu prirode

Dunja Delić

Stručna suradnica za edukaciju i razvoj volonterstva

Tomislav Hudina

Administrativno financijski direktor

Biljana Ječmenica

Stručna suradnica za zaštitu prirode

Sven Kapelj

Stručni suradnik za zaštitu prirode

Ivan Katanović

Stručni suradnik, GIS stručnjak/ stručnjak za analizu podataka

Ante Kodžoman

Stručni suradnik za zaštitu prirode

Vedran Lucić

Voditelj programa Održivi razvoj i DOP

Boris Mihačević

Financijsko administrativni suradnik

Krešimir Mikulić

Voditelj programa Zaštita vrsta i staništa

Tena Miličević

Stručna suradnica za edukaciju i razvoj volonterstva

Matej Mladinov

Financijsko administrativni suradnik

Iva Naglić Dolić

Voditeljica komunikacija

Paula Počanić Vovk

Stručna suradnica za edukaciju i razvoj volonterstva

Gligor Radečić

Suradnik pravnik

Željka Rajković

Izvršna direktorica, voditeljica programa Zaštićena područja i zagovaranje

Ivana Selanec

Voditeljica projekta, voditeljica ureda u Sinju

Bolesław Jan Stociński

Pripravnik

Ivana Šarić Kapelj

Stručna suradnica za zaštitu prirode

Iva Šoštarić

Stručna suradnica za zaštitu prirode

Josip Turkalj

Pripravnik ekolog

Mate Zec

Voditelj projekta, GIS stručnjak/ stručnjak za analizu podataka

Upravni odbor

Duje Lisičić

predsjednik

Matija Andrić

dopredsjednik

Martina Temunović

član

Tvrtko Dražina

član

Katica Smojver

član

Mladen Majetić

član

Silvija Kipson

član

Josip Gamberožić

član

Gligor Radečić

predstavnik zaposlenika

Najvažnije u 2018.

Hrvatsko izdanje Collinsa

STUDENI: Objavili smo du-goočekivani priručnik "Ptice Hrvatske i Europe", najbolji vodič za prepoznavanje ptica u Europi. Sadrži 4000 gotovo stvarnih ilustracija koje su izradili vodeći svjetski ilustratori ptica. Uputili smo se u prijevod i adaptaciju svjetski poznatog vodiča kako bismo hrvatskim i čitateljima iz susjednih zemalja pružili mogućnost da kvalitetnu literaturu o pticama čitaju na hrvatskom jeziku.

Udruga Biom postala punopravni partner BirdLife Internationala

LIPANJ: Odlukom Globalnog vijeća stekli smo status punopravnog partnera u BirdLife Internationalu, svjetskoj krovnoj organizaciji za zaštitu ptica, njihovih staništa i svjetske biološke raznolikosti. Riječ je o jednom od najvećih svjetskih partnerstava nevladinih organizacija za zaštitu prirode, koje okuplja 121 neprofitnu organizaciju i broji preko 2.7 milijuna članova. Od 2013. do 2018. bili smo pridruženi član partnerstva.

LIFE Artina – mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu

RUJAN: Započeo je prvi LIFE projekt u kojem smo vodeći partner. Cilj projekta LIFE Artina je provođenje konkretnih konzervacijskih mjera za sredozemnog galeba, kaukala i gregulu te proglašenje mreže zaštićenih područja na Jadranu (morska Natura 2000 područja za ptice). Naši partneri na projektu su Udruga Sunce, Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje i BirdLife Malta.

Borba protiv krivolova na ptice

CIJELA 2018.: Započeli smo provedbu dva velika projekta „Adriatic Flyway 4“ i „LIFE Against Bird Crime“. Provodili smo brojne terenske aktivnosti te smo i ove godine organizirali uspješne kampove za borbu protiv krivolova. U suradnji s MZOE-om educirali smo više od 400 policijskih službenika na temu suzbijanja krivolova ptica. Intenzivno smo se bavili i zagovaranjem kako bismo pokušali osigurati da se novi Zakon o lovstvu uskladi sa zakonodavstvom iz zaštite prirode.

Volontiranje

CIJELA 2018.: S ciljem širenja svijesti o važnosti bioraznolikosti i zaštite prirode organiziramo niz edukacijskih i volonterskih aktivnosti. Ove smo godine u PP Učka uz ornitološki, organizirali i kamp „Vratimo livade leptirima“, više akcija nasipavanje otočića na jezeru Rakitje šljunkom za gniježđenje čigri, volontersko prebrojavanje i monitoring ptica te zimsko hranjenje ptica. Polako, ali sigurno gradimo volonterske programe koji građanima omogućuju da se uključe u zaštitu prirode!

Edukacija, članovi i volonteri

TENA MILIČEVIĆ

Volonterska akcija:
Uređenje otočića za gniježđenje čigri na jezeru Rakitje

S ciljem podizanja svijesti o važnosti bioraznolikosti i zaštite prirode u Biomu organiziramo niz edukacijskih i volonterskih aktivnosti kako bismo potaknuli građane da se aktivno uključe u zaštitu prirode. Također, kako bismo proširili novosti u svijetu zaštite prirode i primjere dobre prakse te pružili alate za kvalitetan rad, dijelimo svoja znanja i iskustva sa stručnjacima u zaštiti prirode i državnim službenicima.

Predavanja za javnost, koja organiziramo dva puta mjesečno, prenose se na Biomovom YouTube kanalu, kako bi bila uvijek dostupna. Vrijeme ne provodimo samo u učionici, već organiziramo promatranja ptica, “zelene čistke”, izlete i ornitodruženja.

Osim već tradicionalnih događanja u Zagrebu, potrudili smo se da u 2018. budemo dostupni i u drugim dijelovima Hrvatske – u izrazito bioraznolikim područjima Dalmatinske zagore i Delte Neretve. U sklopu projekta “Zelena učilica” održali smo 25 edukativnih radionica u osnovnim školama i vrtićima u gradu Sinju i okolici, radionicu za izradu kućica za ptice na Kašetarnici, potragu za blagom na Gljivstocku i promatranje ptica u Park šumi Marjan. Osmi toga, izdali smo publikaciju “Prijatelji ptica - priručnik za male ornitologe” kako bi djeca sama mogla nastaviti učiti o pticama od kuće ili u prirodi.

Trening prepoznavanja čestih vrsta ptica (BirdID) nastavio se 3. godinu za redom kao najkompletniji edukacijski program Bioma. Novih 22 člana udruge imalo je priliku sudjelovati na ukupno 43 predavanja i terenskih izlazaka. Izuzetno smo ponosni na svoje motivirane i marljive polaznike koji se nesebično uključuju u volonterske akcije, organiziraju ornitološke izlete i pokazuju da Biom dobiva nove snage u borbi za zaštitu prirode. Također, kako bi se znanje eksponencijalno širilo, organizirali smo internacionalni trening za trenere BirdID treninga.

VOLONTIRANJE

Broj volontera i volonterskih sati raste iz godine u godinu, a ove godine su volonterski programi unutar Bioma dobili i svoj organizacijski okvir.

Aktivnosti građanske znanosti obilježile su proljeće. Otkrivali smo unutarnja zagrebačka dvorišta kako bismo otkrili gnijezda piljaka i posjećivali napuštene kamenolome kako bismo tik nakon zalaska sunca čuli huk velike ušare. Ljeto smo i ove godine proveli u Parku prirode Učka. Organizirali smo kamp „Vratimo livade leptirima“, koji su posjetili domaći i strani volonteri, a u ranu jesen nastavio se naš ornitološki kamp. U 2018. smo na Učki proveli 82 dana u šatorima s ukupno 118 vrijednih avanturista

volontera. Jesen je obilježilo nasipavanje otočića na jezeru Rakitje šljunkom za gniježđenje čigri – takozvano “Č-igranje”. Na zimu su naši volonteri pripremili hranilice, kako bi ptice mogle prezimiti u gradu.

Obujmom najznačajniji volonterski projekt bio je „Nature Connection“ u okviru Europske volonterske službe Erasmus+ programa. U njemu su u 2018. sudjelovale dvije volonterke iz Srbije, članice Društva za zaštitu i proučavanje ptica Srbije.

VOLONTERSKE AKTIVNOSTI 2018.

Č-igranje

Borba protiv krivolova

Kamp Vratimo livade leptirima

Monitoring male ušare

Monitoring velike ušare

Monitoring piljaka

Ornitološki kamp

Monitoring gačaca

Zimsko hranjenje ptica

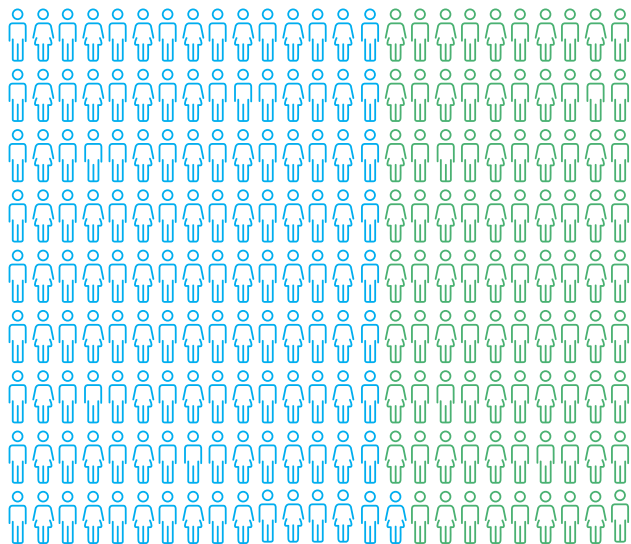
Zimsko prebrojavanje ptica močvarica

Zelena čistka

DOGAĐANJA:

Noć Biologije, Dan bioraznolikosti, Eurobirdwatch, Interliber, Kašetarnica

225 volontera

16 volonterskih sastanaka

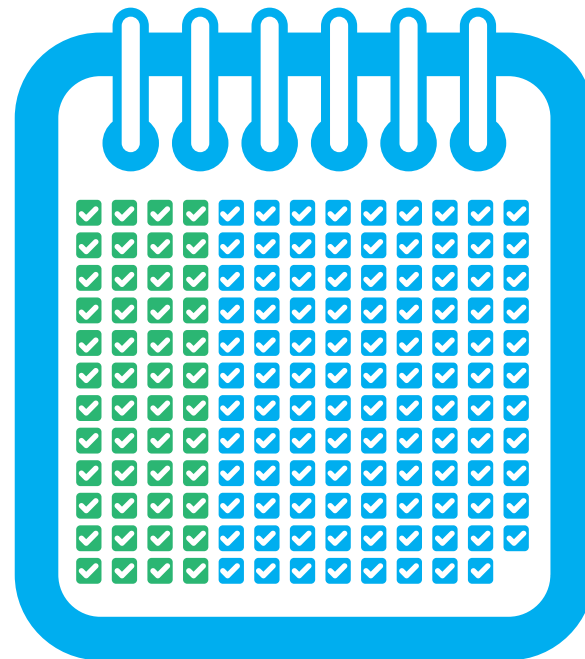
7 volonterskih akcija

7877 volonterskih sati

155 događanja

Biom je u 2018. godini ukupno organizirao **155** događanja, od toga ih je **48** bilo otvoreno za javnost, za **sve građane**, dok ih je **107** bilo namijenjeno **ciljanim skupinama**.

Pored toga, Biom je sudjelovao na **155** događanja u **organizaciji drugih**, od čega je na **48** netko iz Bioma imao ulogu **predavača ili moderatora**.

Č-igranje na jezeru Rakitje

Ornitološki kamp u Parku prirode Učka

Učenci osnovnih škola u posjetu prstenovačkom kampu u Parku prirode Vransko jezero

LIFE Lynx - ris uhvaćen fotozamikom

Program očuvanja, istraživanja i popularizacije vrsta i staništa

KREŠIMIR MIKULIĆ

Ovaj program obuhvaća aktivnosti Bioma koje možemo smatrati našom srži: izravne konzervacijske mjere radi poboljšanja uvjeta staništa za vrste, praćenje stanja vrsta i staništa diljem Hrvatske te informiranje javnosti i edukacije dionika, članova i volontera.

IZRAVNE KONZERVACIJSKE MJERE

Bit svake organizacije ili institucije koja se bavi zaštitom prirode trebala bi biti provođenje konkretnih konzervacijskih mjera. Riječ je o unaprjeđenju i održavanju povoljnog stanja očuvanosti za ugrožene vrste i staništa ili izradi planskih dokumenata poput akcijskih planova koji će doprinijeti boljoj zaštiti vrsta.

Tako je Biom i tijekom 2018. nastavio s restauracijom travnjačkih staništa u Parku prirode Učka (OPKK „Učka 360°“) gdje već petu godinu zaredom volonteri iz Hrvatske i inozemstva te zaposlenici Bioma krče šikaru koja je zauzela nekoć travnjačka staništa na istočnim obroncima Učke kod lokve Rovozne. Tamo se svake godine u kasno ljeto i jesen održava i ornitološki kamp.

Biom skrbi za umjetni otočić koji se nalazi na Ormoškom jezeru na kojem se gnijezde crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) i pažljivo vodi računa o tome da ne zaraste kako bi ostao pogodan za gniježđenje čigri. Za obranu od vidre, koja je posjećivala otočić i hranila se ptićima, postavljen je električni pastir (INTERREG ČIGRA).

Nadalje, Biom je u 2018. nastavio suradnju s HEP ODS-om radi identifikacije i izolacije najkritičnijih dijelova srednjonaponske mreže u područjima ekološke mreže Natura 2000 u priobalju u kojem stradavaju bjeloglavi supovi i druge vrste ptica. Smatra se da je elektrokucija jedna od najraširenijih i najčešćih uzroka neprirodne smrtnosti kod većih vrsta grabljivica.

U Gradu Dubrovniku Biom je u prosincu 2018. organizirao okrugli stol na temu zaštite čioipa i obazrive restauracije starih zidina i građevina, s naglaskom na očuvanje staništa za biljke i životinje.

U 2018. Biom je započeo izradu četiriju akcijskih planova za zaštitu ugroženih vrsta: za bjeloglavog supa, surog orla, gregulu i kaukala (cjevonosnice) te za risa.

Biom se također priključio kampanji protiv trovanja lešinara koju provodi Vulture Conservation Foundation na području Balkanskog poluotoka.

Velikom viješću smatramo da je Biom započeo svoj prvi samostalni LIFE projekt, LIFE Artina, s ciljem provođenja konkretnih konzervacijskih mjera za sredozemnog

mnog galeba, kaukala i gregulu te proglašenje mreže zaštićenih područja na Jadranu (morska Natura 2000 područja za ptice).

PRAĆENJA VRSTA I STANIŠTA

Potprogram praćenja vrsta i staništa čini najobuhvatniji i istodobno „klasičan“ potprogram Bioma. Vodi nas cijelom Hrvatskom, od Lastovskog otočja preko Biokova, Velebita, Krke, Telašćice, kvarnerskih otoka, Plitvičkih jezera i zagrebačkih parkova do rijeke Drave te obuhvaća biljke, lokve, ptice i sisavce.

Prije svega bismo istaknuli da Biom održava faunističku mrežnu bazu podataka u koju svatko može unijeti opažanja ptica i drugih životinja i koja je proširena tijekom 2018. Putem aplikacije Natura List na pametnim se telefonima mogu izravno na terenu unijeti podaci – svatko svoje unose može pregledavati putem portala www.fauna.hr.

Tijekom 2018. na 12 bjeloglavih supova postavljeni su GPS uređaji u svrhu identifikacije prostora koji koriste za kretanje kako bi pronalazili hranu i kako bi se otkrili glavni migracijski koridori. Na jednog juvenilnog surog orla (Otto) sa Zrmanje te na jednog juvenilnog zmijara (Boris) s Dugog otoka postavljeni su GPS odašiljači.

U 2018. godini Biom je nastavio program praćenja čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima kojim se prati stanje ptica na poljoprivrednim zemljištima diljem Hrvatske. Partnerske su organizacije Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode (HDZPP) te Geonatura d.o.o. U terenskom prikupljanju podataka sudjeluje 30-ak istraživača kojima ovim putem zahvaljujemo na suradnji!

U suradnji s udrugom Hyla i potpomognuti zakladom MAVa završili smo istraživanja vegetacije u lokvama na hrvatskim otocima.

Djetlovke, sove i pjevice pratili smo na području Nacionalnog parka Plitvička jezera, ušaru u Nacionalnom parku Krka te ornitofaunu u zagrebačkim parkovima.

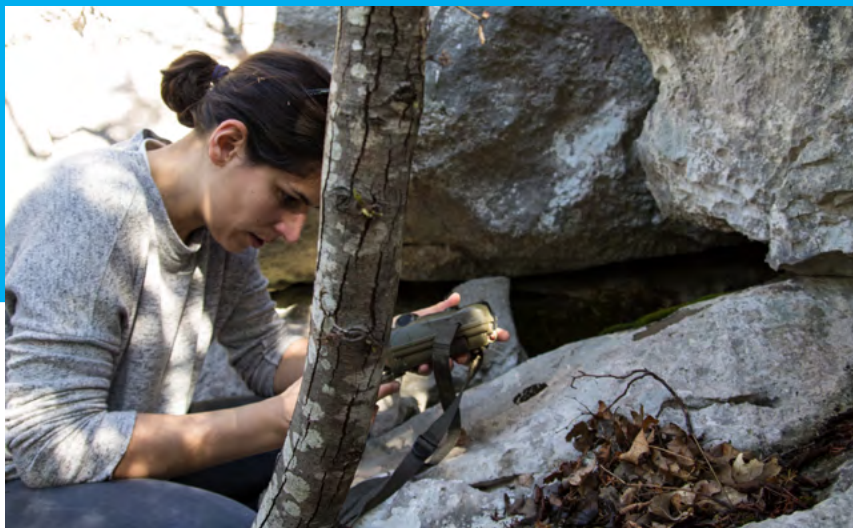
Pratili smo surog orla i vrtne strnadice u Parku prirode Biokovo, a ušaru, zmijara, sivog sokola, morskog vranca i čiope u Parku prirode Telašćica.

U sklopu tri akcijska plana, u 2018. se pratilo stanje surog orla, bjeloglavog supa i cjevonosnica na nacionalnoj razini.

Spomenut ćemo i jednog od najzagonetnijih stanovnika krša: malog, endemskog sisavca, dinarskog voluhara, kojeg pratimo pomoću fotozamki u Parku prirode Biokovo. Uz tog malog sisavca, drugu godinu zaredom provodimo veliki LIFE projekt, LIFE Lynx, na velikom sisavcu – risu!

Supovi fotografirani tijekom prebrojavanja gnijezdećih parova

Kontrola fotozamki za praćenje riseva

Detalj s delte Neretve: zarasla "plana",
umjetna čistina u vodi, koja se koristila za
krivolov ptica i izgorjela trska.

Program za zaštićena područja i zagovaranje

ŽELJKA RAJKOVIĆ

Program za zaštićena područja i zagovaranje bavi se unaprjeđivanjem uključivanja stručnih organizacija civilnog društva u postupke izrade i praćenja provedbe strateških dokumenata vezanih za zaštitu prirode, a bavi se i podizanjem kvalitete procjene utjecaja na okoliš (PUO) čiju kvalitetu i poštivanje postojećih standarda štiti pravosudna praksa.

Vezano za cilj koji se tiče unaprjeđenja i bolje provedbe propisa i postupaka vezanih uz zaštitu prirode, redovno smo pratili i davali primjedbe na zakonodavstvo i strateške dokumente vezane za zaštitu prirode. Pregledali smo gotovo sve relevantne dokumente koji su se pojavili na portalu eSavjetovanja, a komentirali smo njih osam. Velika većina toga što smo komentirali na eSavjetovanju nam je odbijena što samo potvrđuje da bi se javnost u procese donošenja propisa trebalo uključiti znatno ranije, a ne na samom kraju kada su dokumenti već dovršeni.

U 2018. smo imali priliku komentirati Izvješće o provedbi Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) 2015.-2017. te sudjelovati u radnoj skupini za izvještavanje Ministarstva zaštite okoliša i energetike (MZOE) prema Bernskoj i Bonnskoj konvenciji koje se tiču nezakonitog ubijanja, hvatanja i trgovine divljim pticama 2016.-2017. Time smo doprinijeli barem djelomičnom uključivanju rada i stavova organizacija civilnog društva koje se bave očuvanjem ptica, što uključuje i borbu protiv krivolova, u izvještavanje RH prema međunarodnim konvencijama.

Najviše smo se bavili Zakonom o lovstvu gdje smo proveli niz zagovaračkih aktivnosti kako bismo pokušali osigurati da se spomenuti zakon uskladi sa zakonodavstvom iz zaštite prirode. Komunicirali smo s Ministarstvom poljoprivrede, MZOE, Europskom komisijom, Pučkom pravobraniteljicom, Povjerenicom za informiranje, saborskim odborima, klubovima zastupnika, udrugama. Više puta smo istupali u medijima te smo se čak uspjeli izboriti da se predlože dva naša amandmana u Saboru, no nijedan od naših komentara nije prihvaćen. Zakon o lovstvu je na kraju djelomično unaprijeđen, ali prvenstveno zbog utjecaja Europske komisije.

Predali smo 24 zahtjeva za pravo na pristup informacijama, najviše prema Ministarstvu poljoprivrede, a zatim prema MZOE-u i Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu. Na gotovo sve zahtjeve podnesene u 2018. nam je odgovoreno, s tim da smo se dva puta morali žaliti Povjerenici za informiranje. Žalba protiv Ministarstva poljoprivrede je okončana u našu korist te su nam dostavljeni traženi podaci dok o drugoj žalbi

još nije odlučeno. Također, u 2018. dovršen je sudski spor koji je MZOE vodio protiv Povjerenice za informiranje budući da je tijekom 2017. odlučila u našu korist. Naime, Visoki upravni sud (VUS) je odbio tužbu MZOE-a protiv Povjerenice. VUS je u obrazloženju presude još jedanput potvrdio da javnost ima pravo pristupa informacijama koje se tiču zaštite okoliša te ukazao kako MZOE još uvijek nije dosegao visoke standarde transparentnosti svoga rada.

U svom zagovaračkom radu redovito smo se koordinirali sa Zelenim forumom, mrežom udruga koje se bave zaštitom okoliša i prirode. Na nacionalnoj razini bavili smo se zagovaranjem osiguravanja nacionalnog sufinanciranja za projekte udruga i za projekte iz LIFE programa, već spomenutom problematikom Zakona o lovstvu, zatim problematikom ribarstva u morskim zaštićenim područjima i dr. Na razini EU-a bavili smo se Višegodišnjim financijskim okvirom nakon 2020., Zajedničkom poljoprivrednom politikom, temom lovstva, poput korištenja olovne sačme u močvarama, strateškim prioritetima Bernske konvencije nakon 2020. vezano za ilegalno ubijanje ptica, tehničkim mjerama u ribarstvu, morskim otpadom i dr.

Tijekom 2018. prezentirali smo analizu "Stanje provedbe direktiva o prirodi" koju su na nacionalnoj razini zajednički izradili udruga Biom, WWF Adria i Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, dok je ista rađena i u većini drugih zemalja EU-a. Sudjelovali smo i na redovitom godišnjem sastanku s Europskom komisijom na kojem smo izložili goruće probleme vezano za provedbu direktiva o prirodi.

Što se tiče cilja koji se bavi doprinosom razvijanju funkcionalne i reprezentativne mreže i učinkovitom upravljanju područjima, bavili smo se strateškim planiranjem, planovima upravljanja i istraživanjima za proširenje mreže zaštićenih područja. Vezano za strateško planiranje u zaštiti prirode, informirali smo nacionalnu razinu o Otvorenim standardima u zaštiti prirode te su oni posljedično ubačeni kao jedan od alata u nacionalne Smjernice za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. Naši zaposlenici dodatno su se educirali u području Otvorenih standarda te su još dva zaposlenika Bioma postali mentori za Otvorene standarde. Prijedlog Plana upravljanja deltom Neretve je predan HAOP-u i MZOE-u te se isti upravo dovršava kako bi se i službeno usvojio. Vezano za proširenje i/ili proglašenje zaštićenih područja, napravljeni su prioriteti za istraživanja te su započeta istraživanja na području Lisca u Lici.

U našem radu koji se tiče nezakonitih radnji protiv prirode u 2018. godini smo se fo-

kusirali na krivolov ptica te trovanje i trgovanje pticama pjevicama. S obzirom na značajno povećanje obima aktivnosti borbe protiv krivolova proveli smo strateško planiranje kako bismo usmjerili naš budući rad na ona područja koja smatramo ključnima. Započeli smo provedbu dva velika projekta koji se tiču krivolova, "Adriatic Flyway 4" koji je fokusiran na područje delte Neretve kao jedno od žarišta krivolova na ptice močvarice u Hrvatskoj i „LIFE Against Bird Crime“ koji se fokusira na jačanje kapaciteta institucija zaduženih za borbu protiv krivolova i osvještavanje javnosti. Također smo u sklopu projekta "Champions of the Flyway" provodili brojne terenske aktivnosti vezano za borbu protiv krivolova, prvenstveno na prepelice i vodene ptice te smo i ove godine organizirali uspješne kampove za borbu protiv krivolova. U suradnji s MZOE-om educirali smo više od 400 policijskih službenika na temu suzbijanja krivolova ptica. Započeli smo i s radom na uspostavi Nacionalne grupe za prevenciju i sprječavanje trovanja u okviru koje smo definirali i izradu Nacionalnog akcijskog plana za borbu protiv trovanja.

Vezano za sprječavanje zahvata koji imaju negativan utjecaj na okoliš, bavili smo se okolišnim postupcima - procjenom utjecaja na okoliš (PUO) i ocjenom prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM). Dobili smo sudski spor protiv MZOE-a vezano za tri hidroelektrane na rijeci Bednji. Što se tiče vjetroelektrana (VE), u 2018. smo se bavili VE Vrataruša II i VE Senj-Brinje. Izgubili smo upravni spor vezano za VE Vrataruša II te smo protiv te presude podnijeli žalbu VUS-u. Vezano za VE Senj-Brinje, radi se o čak tri spora koja vodi udruga Biom – za originalni zahvat smo izgubili žalbu na VUS-u, za prvu izmjenu zahvata smo izgubili tužbu na Upravnom sudu te smo sada podnijeli žalbu VUS-u, a za drugu izmjenu zahvata su udruge Biom, Sunce i Zelena akcija zajednički podnijele tužbu protiv MZOE-a s obzirom na netransparentno donošenje odluka u okviru okolišnih postupaka. U slučaju VE Senj-Brinje, po našem mišljenju, ornitološki dio studije utjecaja na okoliš je stručno neutemeljen. Dodatno, svaka izmjena zahvata prema europskom zakonodavstvu podliježe ponovnom postupku ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu što se u slučaju druge izmjene zahvata VE Senj-Brinje nije dogodilo. Naime, MZOE je preskočio proceduru OPEM-a te dozvole za zahvat nisu ishođene u skladu s hrvatskim i europskim zakonodavstvom. S obzirom na to da se radi o nacionalnom strateškom projektu i o ozbiljnim propustima MZOE-a, Europskoj komisiji smo skrenuli pažnju na ovaj slučaj.

Bolesław Słociński, nakon uspješne akcije u sklopu projekta "Champions of the Flyway".
U pozadini se vide policijaci prilikom privođenja krivolovaca.

Rezultati borbe protiv krivolova

166.000 - 855.000

Procijenjeni broj ilegalno ubijenih ptica u Hrvatskoj godišnje

6

Broj Biomovih projekata s ciljem suzbijanja krivolova

29

vabilica zaplijenjenih s policijom

45

zaplijenjenih plastičnih mamaca s policijom i inspekcijom zaštite prirode

proveli su Biomovci i volonteri na terenu sa svrhom monitoringa krivolova ptica

23

Broj otkrivenih lokacija na kojima se krivolovi

12

podnijetnih prijava za krivolov ptica na policiji

5

oduzetih puški u krivolovu

591

zabilježen ilegalni pucanj

pronađena ilegalna električna vabilica

10

srušenih ilegalnih lovnih čeka

9

oslobođenih divljih ptica, kojima se ilegalno trgovalo

Program održivi turizam i DOP

VEDRAN LUCIĆ

Korporativno volontiranje zaposlenika Zagrebačke pivovare,
FOTOGRAFIJA: Domagoj Blažević

Dio Biomovih kapaciteta usmjeren je k razvoju i poticanju održivih oblika turizma, ponajprije specifičnog turizma temeljenog na promatranju sastavnica prirode. Takav turizam nije masovni turizam koji se temelji na krajobraznim ljepotama, kakav konzumira najveći broj posjetitelja naših parkova prirode i nacionalnih parkova. Biom potiče razvoj i unaprjeđenje kvalitetne turističke ponude temeljene na bogatstvu vrsta i staništa koje nalazimo u Hrvatskoj. Turizam promatranja ptica predstavlja najpopularniji oblik prethodno opisanih aktivnosti. Općenito, biološka raznolikost, ova-ko očuvana i bogata, neiskorišteni je potencijal u turizmu. Biom već dulji niz godina sudjeluje u organiziranim turama promatranja ptica i prirode. U tim prilikama Biom surađuje s hrvatskim turističkim agencijama te potiče razvoj novih potencijalnih vodiča. Također, radi se na povezivanju različitih dionika u procesu i, što je najvažnije, podižu se etički standardi. U okviru dva projekta financirana putem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, "Učka 360" i "Revitalizacija i povezivanje atrakcija Parka prirode Vransko jezero" educirani su djelatnici javnih ustanova i lokalno stanovništvo kako bi kvalitetnije interpretirali ptice zainteresiranim posjetiteljima. S nekoliko općina u Hrvatskoj uspostavljena je suradnja koja bi u idućim godinama trebala doprinijeti konkretnim pomacima u razvoju infrastrukture za promatranje ptica. U izdanju Bioma objavljena je knjiga "Ptice Hrvatske i Europe", koja po prvi put nakon 20 godina donosi kvalitetan i cjelovit pregled hrvatske ornitofaune te će poslužiti i budućem razvoju turizma promatranja ptica u Hrvatskoj.

Biom se u 2018. bavio razvojem društveno-odgovornog poslovanja (DOP) tvrtki koje rade u našoj zemlji. Velik broj tvrtki u svojim strategijama navodi brigu za okoliš, međutim tu se uvijek stavlja fokus na okoliš kao ljudsku sredinu. Aktivnosti na koje se tvrtke fokusiraju razmjerno su jednostavne i usmjerene zadovoljavanju ljudskih estetskih potreba poput pošumljavanja i prikupljanja otpada iz prirode. Tvrtke u pravilu i nisu svjesne svojih mogućnosti o stvarnom doprinosu očuvanju biološke raznolikosti, prije svega tako da kroz svoje aktivnosti naprave iskorak koji će činiti razliku i za prirodu, a ne samo za čovjeka. Biom je surađivao s HEP ODS-om na unaprjeđenju opskrbe strujne mreže s ciljem smanjivanja smrtnosti ptica uzrokovane elektrokcijom. Uz podršku tvrtke Lush u Solani Nin postavljene su platforme za gniježđenje vlastelica i kućice za gniježđenje utvi. S nekoliko tvrtki organizirano je korporativno volontiranje; sa Zagrebačkom pivovaram smo uređivali otočić za gniježđenje čigri na jezeru Rakitje, a s djelatnicima INA-e i Forumom za kvalitetno udometeljstvo djece postavljali smo kućice za ptice i uređivali okoliš zagrebačkih domova za djecu.

Priručnik "Ptice Hrvatske i Europe"
FOTOGRAFIJA: Stipe Renje

220 TERENSKIH LOKALITETA

1 6 8 9 4 3
4

PRIJEĐENIH KILOMETARA

25 PROJEKATA

TABLICA 1 Projekcija prihoda za 2018. godinu temeljena na podacima za prva 3 kvartala s obrazloženjem

Račun iz rač. plana	Opis	Projekcija kraj 2018.	Obrazloženje
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	1.111.045 kn	Usluge naručene od strane javnih ustanova parkova prirode i nacionalnih parkova kao i županijskih javnih ustanova i Ministarstva zaštite okoliša i energetike... Sklapanje ugovora očekuje se u prvom kvartalu.
32	Prihodi od članarina	10.280 kn	S obzirom na stalni lagani porast broja članova raste i broj prikupljenih članarina iz godine u godinu.
33	Prihodi po posebnim propisima	0 kn	Nisu planirani prihodi po ovoj stavci.
34	Prihodi od imovine	5.013 kn	Očekuje se stabilizacija prihoda po ovoj liniji na razini višegodišnjeg prosjeka.
35	Prihodi od donacija	2.488.596 kn	Sredstva prikupljena kroz projekte financirane iz donacija, uglavnom se radi o projektima financiranim EU sredstvima.
36	Ostali prihodi	72.093 kn	Prihodi po ovoj stavci stabilni su na razini višegodišnjeg prosjeka.
37	Prihod od povezanih NPO	0 kn	Ne očekuju se prihodi po ovoj osnovi.
	Ukupno	3.687.027 kn	

S obzirom na povećanje broja projekata financiranih iz donacija u odnosu na prethodne godine, očekuje se i povećanje prihoda po ovoj osnovi. Radi se o višegodišnjim projektima koji će trajati od 2 do 7 godina i na kojima Udruga sudjeluje kao voditelj ili partner.

TABLICA 2 Projekcija rashoda za 2018. godinu temeljena na podacima za prva 3 kvartala s obrazloženjem

Račun iz rač. plana	Opis	Projekcija kraj 2018.	Obrazloženje
41	Rashodi za zaposlene	2.094.623 kn	Zbog porasta broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu i povećanja plaća prema predviđenim budžetima na projektima financiranim iz donacija, vidljiv je porast rashoda za plaće koji prati višegodišnji trend.
42	Materijalni rashodi	1.463.645 kn	Zbog povećanog opsega posla odnosno provođenja više projekata iz godine u godinu događa se blagi porast rashoda po ovoj stavci.
43	Rashodi amortizacije	209.809 kn	Povećanje količine nabavljenih sredstava za rad i opreme zahtijeva i veći iznos za amortizaciju.
44	Financijski rashodi	18.444 kn	Stabilni rashodi na temelju višegodišnjeg prosjeka.
45	Donacije	4.600 kn	Donacije za plaćanje stipendije za postdiplomske studente, donacija drugim udrugama koje se bave zaštitom prirode.
46	Ostali rashodi	2.855 kn	Naknade sudskih troškova.
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih NPO	0 kn	Ne očekuju se rashodi po ovoj stavci.
	Ukupno	3.793.976 kn	Ukupni rashodi planirani su u većem iznosu nego u prošloj godini zbog novog zapošljavanja i provođenja više projekata.
		-106.949 kn	

Manjak prihoda nad rashodima planira se nadoknaditi iz prenesenog viška prihoda nad rashodima iz prethodnih godina. Ukoliko se na nekim projektima iz EU fondova uspije osigurati dodatno sufinanciranje tada će se smanjiti udio koji je predviđen da Udruga sama financira te bi negativna predviđena razlika mogla biti i manja.

Donatori

Udruga Biom se zahvaljuje svim pojedincima, institucijama, zakladama i tvrtkama koje su svojim financijskim doprinosom ili sudjelovanjem u aktivnostima Udruge podržale njen rad.

euRONATUR

Partneri u organizaciji BirdLife International

Podržite našu borbu za očuvanje prirode!

UDRUGA / ASSOCIATION

Glavni ured udruge **BIOM**/ Preradovićeva 34/ 10000 Zagreb/ Tel: 01/4100-018/ E-mail: info@biom.hr

Područni ured **Sinj**/ Put Petrovca 12/ 21230 Sinj/ Tel: 021/274-946

IBAN: HR9123400091110249630/ OIB: 02969783432

www.biom.hr

facebook.com/biom.hr instagram.com/udruga_biom/ twitter.com/biomHr